

40

2066/40-2

מנהל

1947

מנהל

ISA - Yantai Ben Zvi

0000x
f

1.47 - 37.1247

מספר

2066/40-2

83562
4/11/2010

מספר

160244-187
02-109-01-08-10

מחלקת
מנהל
מנהל

2/2/3/48

Handwritten notes in the top section of the page, including a large number '1' and some illegible scribbles.

Handwritten notes in the middle section of the page, appearing as a horizontal line of text.

Handwritten notes in the lower-middle section of the page, continuing the horizontal line of text.

Handwritten notes in the lower section of the page, appearing as a horizontal line of text.

Handwritten notes in the bottom section of the page, appearing as a horizontal line of text.

Handwritten notes at the bottom left of the page, possibly a signature or date.

Faint handwritten notes on the right side of the page, top section.

Faint handwritten notes on the right side of the page, middle section.

Faint handwritten notes on the right side of the page, lower-middle section.

Faint handwritten notes on the right side of the page, lower section.

Faint handwritten notes on the right side of the page, bottom section.

Faint handwritten notes on the right side of the page, bottom section.

Faint handwritten notes on the right side of the page, bottom section.

Faint handwritten notes on the right side of the page, bottom section.

אור קלוש מגיה מתור הצריפים... סיור במחנות בקפריסין מאת רחל ינאית

ההיסטוריה של קפריסין והתקופה של
האפוקליפסה הנוראה של כחצית המאה
העברה היא נושא חדש ויפה של היסטוריה
העברה היא נושא חדש ויפה של היסטוריה
העברה היא נושא חדש ויפה של היסטוריה

שלם בדרך זה יתקדם הדין וקולו
הוא המעשה של אדם כולו בדרך
הוא המעשה של אדם כולו בדרך
הוא המעשה של אדם כולו בדרך

המחנות והחלילה הקשים שהתגלו
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של

מאמר זה עוסק במחנות הסיור
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של

הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של

הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של

הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של

הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של

הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של

הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של

הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של

הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של

הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של

הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של

הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של

הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של

הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של
הוא אדם המהווה הקול של

קראולוס, 5 בספטמבר 1947

אנשי
ישיבה
40

אחרי חדש ימים בין מעפילי "יהודה הלוי" ו"ישיבת ציון" הנני להמציא לכם כמה פרטים על מצבם של עליות אלו. על תנאי התיים במחנות שהם כלליים לכל המעפילים לא אדבר, הרבה דינים וחשבונות נכתבו על כך. כוונתי לציין פה רק את הרכבים המיוחדים לעליות אלו והפרובלימות שהן מהוות.

מעפילי שתי האניות נמצאים כלם בקראולוס (מחנה קיץ). אנשי "יהודה הלוי" וחלק קטן מ"ישיבת ציון" חונים ב-55 והשאר, כ-300 בערך, ב-61 ו-62. האחרונים אינם מרוכזים במקום אחד, הם גרים זעיר פה זעיר שם בשני המחנות וזה מקשה מאד על פעולה בקרבם.

חלוקת האנשים לפי תנועות:

העולים נקלטו במקרה בתנועות שונות, מכלי לדעה את רוכן הפוליטיקה או הרעיונית. מלבד שני קבוצות הלוציות השייכות לקבוץ המאוחד (אחת במסגרת ה"ררור" והשניה ניטרלית) רב המעפילים נמצא ב"מזרחי" והרבר מובן מאליו. תנועות אחרות גם הצליחו לרכוש להן כמה נפשות. על זה ידובר ביתר פרוט הלאה. לשם אינפורמציה הנה כמה מספרים של האנשים והתנועות שבהן הם נמצאים:

"יהודה הלוי": ררור - 48; הקבוץ המאוחד - 42; מזרחי - 170; בית"ר - 25; השומר הצעיר - 17; נוחם - 15; הנער הציוני - 12; גורדוניה 13; בודרים - 40 בערך.

"ישיבת ציון": אלה הנמצאים ב-55 נקלטו כלם במזרחי, רובם משפחות. במחנות 61 ו-62: מזרחי - 160; ררור - 26; בח"ר - 30; אצורת ישראל - 50; השאר בודרים.

מציאות חיי קפריסין והשפעותיה:

התנאים שבהם חיים מעפילי "יהודה הלוי" ו"ישיבת ציון" קשים מאד, מצב רוחם ירור, הסכנה לכך רבות:

(א) חיי המחנה: לא קל להם להסתגל לתנאים של חיי מחנה. עצם העובדה שאנשים אלה באו ישר - ולא מתוך הכרה - מחיים יותר נוחים, יותר הפשיים, כביכול עם תופש תנועה, לחיים יותר סגורים, לחיי כחנה, לגור עם מסגרת אנשים באזהל-אחר (ישנם מקרים של ארבע או חמש משפחות באהל) מכבידה הרבה על האנשים. אם התנאים החומריים האלה הם פחות או יותר כלליים לכל המעפילים, הם מכבירים פי כמה על מעפילי "יהודה הלוי" ו"ישיבת ציון" שאינם מכירים חיי מחנות ואינם יורעים לחיות אותם, וכלא חונכו גם כן לקראתם, וכן הגיעו לחיים אלה בלי שום טרנסיציה ובלי שום הכנה נפשית. פה יש לציין שאין ביכולתם לשפר במקצת את תנאיהם החומריים הם הגיעו עומים ללא כל מטען, אפילו חבילה של ק"ג שהורשו לקחת לא הצליחו לקחת אותה לבסוף, וכמובן שכסף אין להם.

(ב) החוד לעליה: קשה להם להשלים עם העובדה שצריכים הם לשבת בקפריסין שנתיים עד שיגיע חודש. מציאות זאת יוצרת בקרבם חלך רוח פסימי ואוירה של מהיחות הלוחצת עליהם. רובם מגיעים לידי יאוש. הרבה מהם טוענים שיש לתת להם פריבילגיה מיוחדת ולהקדים בכל האפשר את חירם לעליה, היות והם רצו לעלות ארצה מרצונם הטוב, ולא מתוך הכרח.

(ג) המציאות התנועתית בקפריסין: ציר הנפשו שנעשה בהם בהגיעם לקפריסין סיבר את רוחם. כל חנועה החנפלה עליהם ונסחה לכבוד לה כמה נפשות. "לא ידענו שכך היא הארץ" אמרו הם, "חשבנו שנמצא ארצה עם יהודי אחד, מלוכד ומגובש לקראת המטרה; פה אנו מוצאים פרוד ופצול והרבה דגלים." קושי זה כמובן נובע גם כן מחוץ חוסר חנוך של עליות אלו לקראת הריאליזם אשר אליה הם באים.

(ד) היחסים עם האירופאים: הבעיה החריפה ביותר היא בעיה היחסים בין האירופאים והאפריקאים, כפי שקוראים להם כאן. במחנה 55 יחד עם אנשי "יהודה הלוי" ו"שיבת ציון" נמצאים אנשי "מורדי הגיטאות". זהו זרוב בקחי מוצלח. בנוגע ליחסים, אי אפשר לחארם באופן סכימטי, היות והחומר שיש ב"יהודה הלוי" ו"שיבת ציון" מגוון מאד; אפשר לחלקו לכמה קטגוריות:

(1) נועד חנועתי: ישנו גרעין קטן של נועד חנועתי, בעל השכלה, אשר חונך בבחי ספר ונמצא בשמי-הקבוצות-החלוציות-שעליהן-דובר לעיל. היחסים בין אלה ובין האירופאים פחות או יותר משביעי רצון. דרך אגב, יש לציין שחלק מבחורים אלה נבנסו לפני שבועיים למ המוסדות של המחנה, כמייצגים של שתי האגודות במזכירות, בבית המספה, בדאר וגם כמקומות אחרים, ומשחחפים בכל פעולות המחנה. אפשר לציין ש- נכונות גם מצד שני לשחק אהם פעולה.

(2) נועד שלא קבל שום השכלה או חנוך: נועד זה נקלט ישר מן הרחוב; יש ביניהם שלא יודעים אמילו קרוא וכתוב, או מה שיודעים הם למדו מן הרחוב. קשה מאד לרסן נועד זה ההולך אחרי שרירות לבו. עם אלה היחסים יותר קשים. הם סובלים מהרגשה נחיתות מופרזת ויש להם הרגשה שמקפחים אותם. כדי לשטיג את המביע להם מגיבים בצורה מאד פרימיטיבית. ישנו דק אמצעי אחד המשפיע עליהם: הכוח או האיומים להשתמש בכח. דרושה להם פעולה חנוך יטודיה וממושבת.

(3) הסוג השלישי מורבב משפחות מדרום מרוקו, אלג'יר וחוניס. משפחות אלו הן מאד מפגרות, שפה אחת להם - הערבית, אחוז גבוה של אנאלפבטים; ומובן ששום קדבה ביניהם ובין האחרים - ואפילו עם אחרים מהצפון-אפריקאים - אינה יכולה להתהוות. מחיצה עבה מפרידה ביניהם. אלה הם שני קטבים מנוגדים אחד לשני, ושונים בחבלי השנוי, הן מבחינת ההשקפה והן מבחינת המנטליות.

יש להוסיף עוד דבר, שלכאורה סובלים ממנו כלם, אבל באופן מיוחד סובלים האנשים הבלולים בסוג הזה - חוסר שפה משותפת. עם הסוגים הראשונים יכולה להיות קרבה, אפילו סימפטיה אישית, גם האפריקאים וגם האירופאים מצליחים להחבטא קצת, אם בעברית או באנגלית או בצרפתית, אך עם אלה האחרונים שום שפה אינה ידועה להם אלא ערבית, ודבר זה רובץ עליהם ומדכא אותם. את זה מרגישים בכל רגע ובכל זמן כשהם צריכים לפנות אל מישהו: למזכירות, לדופא, לקנטינה וכו'.

ס כ ו ס :

קשה להגדיר במלים ספורות את אפיון של עליות אלו. זה חומר מגוון מאד. בכל אופן אפשר לומר בהחלט שבאופן יחסי עליות אלו אינן משקפות את האוכלוסיה היהודית בצפון אפריקה. וגם אם העליות האלו הן הראשונות במרשתת העפלה מצפון אפריקה ונעשו לשם נסיון, על אחת

כמה וכמה שטלקציה יותר קפדנית היתה צריכה להעשות. בצפון אפריקה ישנו חומר יותר מוכשר ומזכך מבחינה נפשית לעבור בכל התנאים כדי להגיע לארץ. וגם בארץ אחוז גבוה ממנו ילך בדרך הרצויה.

לא כן בעליות הללו. מלבד אנשי חנועה אמועטיס, אחדים עלו מתוך הרפתקנות, ושאפו לשנויים איך שהוא, אחרים מפני שהארץ היתה כמין דבר מטפיש שאליו נפשם ערגה, ורק מתוך התלהבות דהית רצו לעלות, והתלהבות פגה לאור המציאות. לדעתי, שום סבה אינה יכולה להצדיק הבאת עליה מסוג זה מצפון אפריקה. העליות הראסונות שתקבענה ותסוללנה את הדרך לאלו הבאות אחריהן, היו צריכות להיות חלוציות, מה שאין כן העליות הללו. הן חבאנה קללה במקום ברכה. הרבה מהם הגיעו לידי יאוש ושולחים מכתבים למשפחותיהם מלאי עצב והחמירות. וידועה ההשפעה שמכתבים אלה עלולים להביא. בעית עליה המונית בתנאים מוגבלים בהם אנו נמצאים, עדיין רחוקה מצפון אפריקה בעיה זו אינה בוערת כל כך בשבילים. ההמונים יכלו עוד להכות כמה זמן. ואם מאיזה חשובים פוליטיים או אחרים איזה שהם, עליה מצפון אפריקה היתה צריכה להעשות, ברור שהיתה דרושה בהירה מאד קפדנית. העליה אינה בשבילם בעית חיים או מות, כדי לקחת סתם אנשים. הם לא היו במחנות והיו כהחלם יכולים עוד לחיות בתנאיהם הנוכחיים. ~~השאלה~~ ששאלה גם השאלה באיזה אפיק יבחרו האנשים האלה למחרת עלייתם ארצה?

הם יהיו פרובלימה גם מבחינה כלכלית. אמנם לחלק מהם ישנו מקצוע, אבל ~~הם~~ יפול למעמסה על הישוב. וגם מבחינה סוציאלית, אם לא לחונכו פה בזמן שבתם בקפריסין, ולא יספלו בהם באפן יסודי, עלולים הם מחר לשרת נגד האינטרסים של הישוב. פעולה של חנוך רחבה ממדים צריכה להעשות ביניהם. הם זקוקים גם לטפול אישי. בימים האחרונים שופר במקצת המצב, גם במה שנוגע ליחסים, הודות לכמה תקונים ושפורים שהוכנסו לעזרה שהב'וינט מושיט. על זאת ידובר במדוסדוס בר"ח מיוחד.

בכגלז כז

אלי מויאל.